

WSTĘP

Drugi tom czternastego już numeru „Roczników Administracji i Prawa”, podobnie jak pierwszy, stanowi zróżnicowany zbiór publikacji. Tak więc obejmuje on: artykuły; glosy, opinie i komentarze; sprawozdania; recenzje; kronikę. Zastanawiając się nad wewnętrzną systematyką Roczników, doszedłem do przekonania, że nie należy stosować w ramach tomów pewnego rodzaju specjalizacji, lecz biorąc pod uwagę misję czasopism takich jak Roczniki prezentować maksymalnie szeroki wachlarz tematyczny (oczywiście mieszczący się w szeroko rozumianym nurcie prawnoadministracyjnym) po to, by prowadzony na ich stronach dyskurs naukowy okazał się jak najbardziej żywy, nie ograniczony do wąsko zakreślonych ram.

Najszerzej reprezentowanym elementem składowym drugiego tomu Roczników są oczywiście artykuły. Wśród nich na szczególne potraktowanie zasługuje artykuł przygotowany w języku rosyjskim przez studentów ukraińskich uczelni pt. „Ochrona praw człowieka w kontekście wydarzeń na Ukrainie w ramach tzw. »Euromajdanu«. Ten bardzo emocjonalny tekst stanowi niewątpliwie próbę przekazu ważnego przesłania, że prawa człowieka i standard ich przestrzegania nie są „dane raz na zawsze” w żadnym państwie i społeczeństwie. Tekst skłania niewątpliwie do refleksji na temat kategorii i „ciężaru gatunkowego” naruszeń praw człowieka występujących w państwach członkowskich Unii Europejskiej, w porównaniu do tych na sąsiedniej Ukrainie. W tym miejscu Redakcja pragnie podkreślić, że prezentowane w artykule poglądy stanowią wyłącznie wyraz własnych przekonań autorów i nie powinny być traktowane jako oficjalne stanowisko Redakcji w tym zakresie.

W kontekście dynamicznie zmieniającej się sytuacji na Ukrainie godnym polecenia wydaje się także przygotowane w języku rosyjskim opracowanie poświęcone problematyce administracyjnego i terytorialnego podziału Ukrainy, w którym autor przez pryzmat doświadczeń historycznych zwraca uwagę na konieczność wyboru optymalnego modelu ustroju administracyjnego i terytorialnego, który przy jednoczesnym utrzymaniu silnej władzy centralnej, gwarantującej unitarność państwa, brałby pod uwagę odrębności każdego jego regionu.

Warto zwrócić uwagę również na pomieszczony wśród zagadnień prawnokonstytucyjnych tekst poświęcony wybranym problemom prawnym tzw. edukacji równościowej. Autor stawia w nim śmiałą tezę, że o ile jeszcze do niedawna wszystkie systemy prawne oparte były na dychotomicznym podziale ludzi na mężczyzn i kobiety, o tyle współcześnie samo pojęcie płci zmienia się, a nowe jej koncepcje (właśnie płęć społeczno-kulturowa – gender) odgrywają coraz większą rolę w stosunkach społecznych, oddziałując także na system prawa.

Drugi tom Roczników obejmuje także m.in. niezwykle ciekawy anglojęzyczny artykuł poświęcony polityce kolejowej rządów Polski w recepcji Izby Przemysłowo-Handlowej we Lwowie w latach 1922–1939, w którym autor zauważa, że Izba Przemysłowo-Handlowa we Lwowie jako reprezentant środowiska przemysłowego i handlowego w Galicji

Wschodniej, a w niektórych latach i Wołynia, z pewnością była zainteresowana transportem towarów koleją, bowiem w badanym okresie kolej była najważniejszym rodzajem transportu w Polsce. Tematyka prawnoadministracyjna jest z kolei reprezentowana m.in. przez napisany ze znanym artykułem poświęcony zasadzie subsydiarności w świetle wybranych świadczeń społecznych. Tekst ten zawiera analizę następujących świadczeń: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy, zasiłek celowy niezależny od dochodu osoby zainteresowanej oraz specjalny zasiłek celowy i zwrotne zasiłki: okresowy i celowy oraz pomoc rzeczowa.

W bieżącym numerze Roczników nie mogło także zabraknąć prawa pracy. Czytelnik znajdzie tutaj m.in. bardzo ciekawy tekst poświęcony swobodzie przepływu „pracy”. Autor zauważa, że unijna swoboda przepływu „pracy” obejmuje swoim zakresem także swobodę przemieszczania się osób zatrudnionych na podstawie cywilno-prawnych umów o świadczenie usług, formalnie niemających w świetle przepisów polskiego prawa pracy statusu prawnego pracowników. Właśnie dlatego autor proponuje zastąpienie w tekstach właściwych przepisów prawa (polskich i unijnych) terminu „pracownik” określeniem „zatrudniony”, obejmującym osoby świadczące pracę na podstawie przepisów kodeksu cywilnego.

Bogaty zakres tematyczny drugiego tomu uzupełnia tematyka cywilnoprawna. Na szczególną uwagę zasługuje tutaj tekst poświęcony ochronie prawa własności, czyli roszczeniom przysługującym właścicielowi na podstawie przepisów kodeksu cywilnego, w którym autorka zauważa, że analizowane zasady ochrony prawa własności zostają niejako przetransponowane dalej – rozciągają się na inne prawa. W szczególności są wykorzystywane przy ochronie innych praw rzeczowych.

Biorąc pod uwagę tak szeroki wachlarz tematyczny drugiego tomu Roczników, pozostaje mi jedynie wyrazić nadzieję, że również pomieszczone w nim opracowania spotkają się z życzliwym zainteresowaniem i okażą się przydatne dla wszystkich zainteresowanych tematyką prawa i administracji.

Maciej Borski